

27. junij 1989: prvi rezi na železni zavesi

Danes se le redko kdo še spominja, da je bila železna zavesa pravzaprav prvič fizično prerezana pri Sopronu, madžarskem mestu na meji z Avstrijo, poleti leta 1989. Ob dvajseti obletnici tega zgodovinskega dogodka, ki je posledično vplival tudi na združenje Nemčije, smo se pogovarjali s tremi evropskimi poslanci o njihovih spominih na ta dogodek.

Leta 1989, ko je na deset tisoče vzhodnih Nemcev bežalo na Madžarsko, sta se 27. junija istega leta takratni madžarski minister za zunanje zadeve Gyula Horn in njegov avstrijski kolega Alois Mock odločila, da bosta skupaj prerezala bodečo žico blizu mesta Sopron.

Železna zavesa je od konca druge svetovne vojne simbolizirala ideološko in fizično ločevanje Evrope na Vzhod in Zahod. Z njenim padcem se je končala tudi hladna vojna. Težko je verjeti, da vzhodni Evropejci še pred dvema desetletjema niso mogli potovati in se izražati svobodno, na stotine pa jih je izgubilo svoje življenje, ko so poskušali pobegniti na Zahod.

Delček bodeče žice je bil podarjen tudi Pötteringu in Barrosu

Madžar József Szájer (EPP-ED) je evropski poslanec od leta 2004. V osemdesetih je bil član demokratične opozicije, ki se je s takratno vladajočo komunistično stranko pogajala o demokratičnemu procesu tranzicije. Povedal nam je, da je, kot meščan Soprona, mejo z Avstrijo prvič prestopil šele pri svojih dvajsetih letih.

"Tisti, ki so pred dvajsetimi leti prerezali mejo na Sopronpuszti so del enega najpomembnejših zgodovinskih dogodkov v 20. stoletju," je poudaril Szájer. Povedal nam je, da je delček bodeče žice, ki je simbolizirala železno zaveso, podaril predsedniku Evropskega parlamenta Hans-Gertu Pötteringu in predsedniku Evropske komisije Joséju Manuelu Barrosu ter tudi drugim evropskim politikom iz držav, ki so dlje, kot kolegi v vzhodnih državah, živeli v svobodi. "S tem sem jih želel spomniti, da se lahko tudi najbolj zatiralni režimi zrušijo."

"Bilo je kot leta 1956"

Avstrijska socialdemokratka Christa Prets je evropska poslanka že od leta 1999. Preden je prišla v Parlament je bila županja in svetnica na avstrijskem Gradiščanskem. Je iz mesta Eisenstadt, ki je blizu madžarske meje.

Za našo spletno stran je povedala, da jo dogodek iz leta 1989 spominja na leto 1956, ko so prišli Madžari in zahtevali svobodo. To je bil zgodovinski dogodek za celotno regijo, odprte meja pa je prineslo številne prednosti za obe strani, zlasti za prebivalce ob meji, je dejala Pretsova.

Presenečenje na Vzhodu je bilo popolno

Gisela Kallenbach, nemška aktivistka za državljanske pravice in evropska poslanka za skupino Zelenih v obdobju med letoma 2004 in 2009, je doraščala v Nemški demokratični republiki. Zaradi svojega krščanskega prepričanja ji ni bilo dovoljeno, da bi naredila maturo.

Story

"Dogodki na avstrijsko-madžarski meji junija leta 1989 so meni in mojim prijateljem popolnoma vzeli sapo. Nihče od nas ni verjel, da bomo v svojem življenju še doživeli padec železne zaves," nam je dejala nemška poslanka.

"Bali pa smo se tudi, da bo tako še več naših prijateljev, družinskih članov in kolegov odšlo na zlati Zahod. Jaz sem bila ena tistih, ki so jeseni 1989 kričali 'Mi ostanemo!', kot odziv na krik množice, da želijo ven."

Prepričana je, da je bila odstranitev bodeče žice pri Sopronu pomemben korak na poti k svobodni demokraciji in združeni Nemčiji. "Zato se moramo zahvaliti madžarski vladi tistega časa za njihov pogum," je zaključila Kallenbachova.